

is al uw arbeid vergeefs, en ook al uw onderwijs.

Wij zullen niet ontkennen, dat een Islamitisch getint onderwijs eenige ontwikkeling kan geven aan den Moslem, maar die ontwikkeling zal alleen zóó lang naar te nemen zijn, als noodig is om hem die materiële kunde en voordeelen te schenken, die hem in staat zullen stellen aan de Christenatieit met goed gevolg het hoofd te bieden. Het niet van Christelijke principes doortrokken onderwijs zal de Moslemsche gemeenschap zonder eenigen twijfel voor de Christenatieit en de beschaving nog gevaarlijker maken, dan ze reeds is. Dat de Islam, zoo hij over genoegzame middelen kan beschikken, inderdaad dreigend optreedt, behoeft niet meer aangetoond te worden; de geschiedenis heeft het voldoende bewezen. Welnu, wilt ge langzamerhand aan de Moslemsche gemeenschap de nog ontbrekende middelen verschaffen om haar tegen de Christenheid vijandige gezindheid ten volle te openbaren, geef haar dan een onderwijs, dat vrij van elk spoor van Christendom is en dus, zooals men dat noemt, haar godsdienstige gevoelens niet kwetst, maar verwacht pinner, dat zulk een onderwijs haar onder den invloed eener betere godsdienstige overtuiging brengen, haar veredelen, haar verheffen zal.

Niemand anders kan daarom het onderwijs beter toevertrouwd worden, dan den missionnaire; ook daarop moet men letten bij zijne opleiding. Hoe overigens het onderwijs zal moeten zijn, hangt geheel af van de plaats waar, en het volk waaronder men arbeiden wil. In het algemeen echter kan er van gezegd worden, dat het den grondslag moet vormen, waarop later in alle richtingen kan worden voortgebouwd. Het einddoel moet zijn het geschikt maken niet alleen tot allerlei vakken, maar ook tot allerlei wetenschap.

Hulpmiddel daartoe moet zijn het invoeren eener Europeesche taal naast de inlandsche. Het is echter de vraag of dit wel algemeen kan geschieden. Daarom is het meest rationeel, dat uitgekozen worden diegenen, die tot verschillende vakken of wetenschappen bijzondere voorliefde of aanleg toonen te hebben, en dat men deze personen, nadat zij eerst onder leiding van den missionnaire voorloopige kennis, ook van een Europeesche taal, hebben opgedaan, zich verder laat bekwaamen — desnoods in Europa. Daarna zullen zij de aangevoerde personen zijn, om door het schrijven en vertalen van leerboeken in de taal van hun eigen volk, veelvuldige kennis en wetenschap voor het volk open te stellen.

Indien zóó overal werd gehandeld, zou men betrekkelijk spoedig veel vrucht kunnen oogsten. En mochten de kosten in den aanvang al grooter zijn dan men ze raamt, het geheele werk zou op den langen duur bijeen minder geldelijke offers te vorderen, dan wanneer men, eene slechte methode volgende, tot in het on-eindige blijft arbeiden, schatten uitgevende zonder merkbaar resultaat.

De kerstening en beschaving, zoo zegt hij ten slotte, van de diepgevalen Moslemsche wereld is een grootisch werk, en dient ook grootisch te worden aangevangen, en krachtig doorgezet. Een van zijn zinnen de Christenheid in de toekomst groote dingen kunnen doen. Thans wordt er ook wel veel gedaan, maar door verdeeldheid wordt het werk versnipperd. En dienengevolge heeft tot heden het Christendom nog bijna geen ingang bij de Moslem gevonden.

Hiermede stappen we af van dit hoogst gewichtig onderwerp, dat we zeer deraandacht bevelen van allen, wien de verbreiding des Christendoms in onze Oost-ter harte gaat en die in of voor de Zending aldaar arbeiden. Het betoog hier geleerd en waaraan we niet meer mochten ontleenen (men leze het stuk zelf, uitgegeven bij E. J. Brill te Leiden), munt uit door duidelijkheid en zaakkennis. De zaakkundige schrijver neemt besluit een standpunt in en blijft er op staan.

Merkwaardig zijn deze woorden: Indien door een niet-Islamsch bestuur den Moslem volkomen vrijheid gelaten wordt om zijn godsdienst te verbreiden, dan moet zeer zeker diezelfde vrijheid ook gegeven worden aan den Christenmissionnaire; anders bevoorrecht men feitelijk den Islam zeer verre boven het Christendom. Bij de beslissing over het al of niet toelaten van een Christenmissionnaire onder Moslem, steeds in de eerste plaats de vraag op den voorgrond te stellen, of pogingen om de Christelijke leer onder de inheemsche Moslemsche bevolking te verbreiden, niet gevaarlijk zouden kunnen zijn voor de rust en orde onder die bevolking, teekent een te groote vrees voor of aanmoediging van den Islam; en ditzelfde is het geval, bijaldien een Christenmissionnaire wordt aangezegd, dat hij alleen onder niet-Moslem werkzaam mag zijn. Zulk een vrees voor den Islam is vooral ongemotiveerd in landen, waar het Islamisme en nog niet algemeen beleden wordt, en bij de overgrote meerderheid der Moslem zeer sterk vermengd is met het oude volksgeloof, zoodat dit soms den Islam als het ware verdrongen schijnt te hebben.

Het ligt verder in den aard der zaak, omdat het Christendom tot liefde en vrede leidt, dat, zoo er ongeregeldeheden ontstaan, deze nooit aangevangen worden door de Christenbevolking, maar altijd of door Mohammedaanse priesters, of — en dit is de regel — door hadji's en Arabieren worden veroorzaakt, die in eene verbreiding van het Christendom niets anders kunnen zien dan een onderminnen van hun invloed.

Men merke nog op, dat, als de Moslemsche gemeenschap de toelating van missionnaires in haar midden niet dult, en als tengevolge daarvan dien Christenmissionnaire wordt aangezegd dat zij alleen onder niet-Moslem arbeiden mogen, het ook zekerlijk den Moslem niet mag vrijstaan, zijn geloof onder niet-Moslem te verbreiden. Het gaat toch waarlijk niet aan, om er in te berusten dat de Moslemsche gemeenschap geen inwerking van andere godsdiensten verdraagt en tevens haar te vergunnen, op die andere godsdiensten wel haar invloed uit te oefenen.

Men is tot nu toe al te inschikkelijk geweest voor den Islam. Men heeft zelfs geduld dat hij der inlandsche bevolking die er afkeerig van was, den Battahs o. a., opgedrongen werd. En niet minder het slotwoord:

Indien een Christenstaat, uit welken hoofde ook, een superieur recht heeft verkregen over een geheel of gedeeltelijk Islamisch volk, dan rust vanzelf op dien staat de plicht, dat volk te beschaven en te ontwikkelen, en de inlandsche maatschappij zoodanig te vervormen dat de Christelijke beschaving van haar niets te vrezen en veel te hopen heeft. Een bestuur dat dien imperatieve plicht ontwijkt, een gezag dat geen hogere aspiratie heeft dan het eene volk ten voordeele van het andere te onderdrukken, mist recht van bestaan.

en kan niet duurzaam zijn. Eerlijk, rechtvaardig, zedelijk, vrij van exploitatiezucht zij het bestuur; dan is het krachtig. Handelbaar is en blijft het volk dat rechtvaardig wordt geregeerd. De rechtvaardigheid voorkomt verzet en kweekt gewilligheid.

HOOGENBIJK.

Voor Kinderen.

De Dagdief.

Eens gingen, naar 't verhaal ons meldt, Drie vrienden wandlen in het veld.

De zon scheen helder, 't weer was zoel. De zomerwind woei frisch en koel.

Niet ver was 't drieland nog gegaan, Daar zagen zij een molen staan.

De wind was goed, snel liep de vliet, Maar toch — de molen maalde niet.

En schoon 'taan koren niet ontbrak — Dat tuigde menig volle zak —

De molenaar, zoo lang hij was, Lag lui en leeg er bij in het gras.

Verbaasd zag hem het drieland aan, En bleef toen voor den molen staan.

Ze staarden zwijgend op 't gebouw, Alsof hun blik 't doorboren wou.

Dit leek den luien molenaar Al bijster slecht en wonder raar.

In 't einde sprak hij, boos, tot d'een: »Wat tuigt gij toch zoo stadig heen?»

»Wel, naar dit huis, mijn goede man; Ei zeg ons toch wat 't wezen kan.»

»Maar hebt gij dan geen oog en meer?» Sprak de ander; »'t is een molen, heer.»

»Dan hebben wij ons wel vergist; Wij dachten een gevangnis is 't.»

»Hoe dacht ge dat? En op wat grond?» »Omdat een dief aan d'ingang stond.»

De molenaar niet verder vroeg Snel droop hij af; hij wist genoeg.

Wijzer dan 't scheen.

Esopus, een wijs man onder de Grieken, ontmoette eens op den weg iemand, die bleef stilstaan, en hem vroeg:

»Hoe ver is 't nog naar de stad?» »Loop voort!« antwoordde Esopus.

»Wat een lompert!« sprak de zwijger brommend in zich zelf, terwijl hij boos heenliep.

»Hei vriend!« riep Esopus nu eensklaps, »'t is nog een groot half uur!»

»Maar waarom zedet gij dat straks niet?» vroeg de ander verbaasd.

»Wel!« was 't antwoord, »hoe kon ik het zeggen, »vóór ik weet hoe snel gij loopt?»

Als een wijs mensch iets doet wat gij niet begrijpt, noem hem dan nog geen dwaas, want gij zoudt het zelf wezen.

VOOR WETGEVERE LEZERS.

We hebben nu gezien, hoe er allerlei wijzen zijn om een boek te lezen. Intusschen zou ik niemand raden het voorbeeld der lezers, waarover we spraken, te volgen.

Wij worden in de Schrift vermaand er op te letten, hoe wij hooren. Nu zijn het lezen en het hooren daarin gelijk, dat het allebei middelen zijn om iets te weten te komen. Het komt dan ook bij het lezen zóówel als bij 't hooren, zeer veel aan op het »hoe!«; te meer wij de meeste menschen gemakkelijk iets vatten en onthouden dat zij hooren, dan dat ze lezen.

Het eerste waar men op dient te letten is, wat men leest. D. w. z. wat soort boeken. Men kan lezen voor zijn ontspanning, maar ook om wijzer te worden, wat te leeren. Ook zijn er, als bekend is, goddelooze en slechte boeken en daarentegen andere, die door alle vrome menschen gelezen en geliefd worden. Over de boeken zelf echter spreken we ditmaal niet. De vraag is nu, hoe een boek zoo te lezen, dat men er 't rechte nut van trekt.

En dan zou ik ieder ernstig raden: Als het boek een voorrede 1) heeft, die niet over te slaan, ook niet het laatste te lezen, maar, zooals de naam reeds aanwijst dat men doen moet, vooraf, immers 't kan licht zijn dat de schrijver u iets heeft te vertellen wat hij moeilijk in 't boek zelf kan zetten, of dat hij iets wil duidelijk maken, u waarschuwen enz. Wie dat nu al te maal overslaat, blijft er natuurlijk onwetend van, tot zijn eigen schade. Ook is het eigenlijk een onbeheerdheid jegens den schrijver, die toch niet voor niemendal zijn voorrede schreef.

Begint ge nu aan 't boek zelf, lees dan niet te veel op eens. Er zijn menschen, die, als zij een mooi boek hebben, er mee doen als was 't hun op straffe van gevangenis of verbanning geboden het uit te lezen. Zij staan er mee op en gaan er mee naar bed, ja soms lezen zij in 't bed liggende, nog. Het moet uit en komt dan ook uit. Maar hoe? Neen, zulk lezen is een jacht, een voortdollen en tot niets nut. 't Is net of iemand zei: ik ben gewoon vier maal daags te eten, maar voor 't gemak of omdat het mij zoo smaakt, zal ik hedenmorgen, vlak na mijn ontbijt, mijn middagmaal maar gebruiken, en zoodra dat op is, de andere maaltijden. Of dat goed bekomen zou is te betwijfelen. En nu kan men evengoed zijn geheugen of zijn verstand als zijn maag overladen en dat is altijd verkeerd, vooral wij de laatste wel zoo gemakkelijk te ontlasten is als de beide eerste.

Op het lezen in behoorlijke mate moet echter nog iets volgen, waar vooral jeugdige lezers meestal weinig mee ophebben, namelijk dat het boek dicht doet, eens nagaat wat ge hebt gelezen en er over nadenkt. Dat is me te saai, zegt menigeen, maar wel beschouwd is wie zoo spreekt gelijk aan een trechter, waar de kostelijkste wijnen wel inkomen, maar ook dadelijk weer uitvloeien. Wat we lezen, moet, even als wat we eten, verwerkt, vertoerd worden, of we hebben er geen nut van.

Vóorts moeten we leeren nadenken en oordeelen over het gelezene, opdat we er nut uit trekken of het bespeuren als er iets verkeerd in schuilt. Vele menschen zeggen: dat merk ik al lezende wel. Maar iemand die er ook wel wat van wist, de groote wijze Baco, achtte zich daarvoor toch niet knap genoeg en zegt: Gij moet u nooit een oordeel vormen terwijl gij leest, maar daarna.

Daarmee sluiten we voor 't oogenblik, in de hoop dat elk lezer al aanstonds de les van

1) »Voorwoord!« is geen woord, althans geen Nederlandsch.

Baco op wat men hier gelezen heeft zal toepassen.

CORRESPONDENTIE.

M. B. Uw antwoord vindt een plaats in een volgend nr.

HOOGENBIJK.

Gerestoreerde Gezindheid.

Ned. Geret. Kerken.

DRIETAL: Kralingen, D. Boonstra te Zwolle, G. de Braal, Chr. Ger. pred. te Dinteloord en G. Vlugg te Leiderdorp.

TWEEAL: Renkum, P. van Schaik te Middelhardin en J. J. Westerbeek te Eerten te Middelhardin.

BEROEKEN: Heiningen, W. Sieders te Vlaardingen. — Oldewolde, R. H. P. de St. Anna Parochie, — Alkmaar, J. Ozinga te Gouda, — Wageningen, J. J. A. Ploos van Amstel te Reitsum.

BEDANKT: Zwammerdam, J. G. Barger te Driebergen. — Scheveningen, Van Goor te Bunschoten. — Voortuizen, G. L. F. van Schelven te Oude- en Nieuwe Wetering. — Alkmaar, J. Ozinga te Gouda.

Christelijke Gerestoreerde Kerk.

DRIETAL: Landsmeer, J. Bootsma te Blij, D. Vrieling te Siens en J. op 't Holt, cand. te Stadskanaal.

TWEEAL: Middelburg, Bruin te Bafoos en W. H. Oosten, cand. Amsterdam. Zuid-Beerland, C. B. Schoenmakers, cand. te Pernis en W. Oosten, cand. te Amsterdam.

BEROEKEN: Wijlke, H. W. Oosten, cand. te Amsterdam. — Beest, A. de Hartog te Geesteren. — Landsmeer, C. A. J. Bootsma te Blij, — Baarn, Van Proosdij te Hallum.

BEDANKT: Ruinerwold, H. Sirtsema te Hijken. — Jersse, en Heemse (bij Hardenberg), E. Kroppel te Alblasdorp. — Waarder, R. Loman te Herwijnen.

Synodale Genootschapskerk.

TORREDING VAN BEROE: Heukelum, W. van Esveld te Brakel.

BEROEKEN: Bielefeld en Eversdijk, J. B. Th. Hugenholz, te Zuid-Beerland. — Rhemen, J. Bolkestein te Ter Aar. — Roswinkel, H. G. van Tonsbeek te Kollum. — Zaamslag, N. de Jonge te Brussel. — Oosterwolde (G.), J. W. H. Kalkman, te Allen aan den Rijn. — Emorra en Allingawier, H. van Eijk, v. Heeslinga te Harich. — Kedichem, H. W. ter Haar, cand. — Woudsend, C. A. J. Eringa te Ferwerd. — Bruchem, C. A. D. T. Meinsma te Hodel. — Vinkeveen, C. A. D. Bax te Bunnik, C. A. — Veen, W. E. M. Engelberts te Ommen. — Holwerd, S. H. A. Begeman te Hemelum. — Engewier, J. Eringa te Ferwerd. — Aalsmeer, J. Bolkestein te Langer. — Korte Aar. — Bruchem, Kerkwijk en Delwijnen, D. F. Meinsma te Hodel (G.).

AANKOMEN: Lemmer, O. Schrieke te Zandvoort. — Bussens, H. A. L. de Bel te Wateringen. — Drunen en Nieuwkuik, W. A. van Zandhoff te Over- en Neder Asselt. — Leidschendam, R. Vischer te Nieuwoudorp. — Haarlemmermeer, D. Bax te Bunnik en Vechten.

BELANKT: Rotterdam, O. Schrieke te Zandvoort. — Ouddorp, L. Oken te Spijk. — Oostum, D. T. Meinsma te Hodel. — Lemele en Archem, C. v. d. Meinsma te Hodel. — Maasbroek, — Klaaswaal, C. H. Callenbach te Hollandscheveld. — Amersfoort, (G.), Gouda, T. Eppens, cand. te Groningen. — Waalwijk, F. P. Bergman te Winterswijk. — Helvoort, J. G. van Walsen, J. J. te Dinter en Heeswijk. — Schipluiden, W. van Esveld te Brakel. — Marken, P. Bongers te Bunnik, Buiten. — De Bilt, H. Doornveld te Huizen (bij Naarden). — Hatten, G. Salomons te Nieuwe Pekela. — Heerwaarden, A. de Roy te Venlo. — Slavenisse, A. S. Talma A.W.L. te Heinenoord, C. A.

Advertentiën.

Unie-Collecte.

Bij de aanstaande Unie-Collecte wordt de Christelijke school te Kootwijkerbroek aan alle Gereformeerden in den lande ten eerste aangebevolen. Deze school is voor de kerk in hare plaats van het grootste gewicht, en waar het Haagsche Genootschap geen geld ontziet om de kerk van Kootwijk weder onder hare heerschappij te brengen, laten daar de Gereformeerden door hunne gaven deze Christelijke school steunen, opdat niet door hunne traagheid de vijandige gezevieren en den name Christenmaadheid wordt aangedaan.

Het Bestuur.

Ds. H. W. VAN LOON, Voorzitter.
J. IJSEBRAND, Parkweg 36, Penningm.
A. SWEERS,
W. HAAKSMA,
G. H. A. GROSHEIDE, Secretaris.
Amsterdam, 1 Augustus 1890.

De heeren Prof. Dr. A. KUYPER en Ds. B. VAN SCHELVEN te Amsterdam en Ds. J. H. HOUTZAGERS te Kootwijk, zijn mede bereid om voor deze school giften in ontvangst te nemen.

WORDT GEVRAAGD:

een DUCHSEL Bijbelverklaring, aanbiedingen met opgaaf van prijs aan het bureau Heraut, letter A.

PROCESKOSTEN.

Door mij werd verzuimd mede te deelen, dat de kerk te Maatsluis, in mindering der te harer behoeve betaalde proceskosten, heeft bijgedragen een som van zeven honderd gulden, in twee jaarlijksche termijnen.

W. HOVY,
Dep. Syn.

Is verschenen bij A. FERNHOOT, te Amsterdam:

LEERREDE

Naar den Vierden Zondag

van den

Heidelbergschen Catechismus,

door

Dr. W. VAN DEN BERGH,

in leven Predikant bij de Gereformeerde Kerk van Voorthuizen.

Uitgegeven ten voordele van de

SCHOOL MET DEN BIJBEL TE KOOTWIJKEBROEK,

door

H. W. VAN LOON,

Predikant te Amsterdam.

Dr. VAN DEN BERGH gaf nooit een leerrede in druk. Deze werd kort voor zijn dood gesteld, maar nimmer uitgesproken.

De prijs is f 0.15.

Tegen overmaking van het bedrag in postzegels of per postwissel volgt onmiddellijk toezending.

Orgelhandel.

G. A. GOLDSCHMEDING,
Warmoesstraat 141, Amsterdam.
Grote en fijne sortering, billijke prijzen,
voordeelige conditie, volledige garantie.

Is verschenen bij den uitgever K. LE

COINTRE, te Middelburg:

Het recht, de kracht, de grond der hope tot de stichting en instandhouding van onze Hoogeschool met den Bijbel.

TOESPRAAK, gehouden in de ure des gebeds ter inleiding van de 10de jaarvergadering der Vereen. voor H. O. op Geref. grondslag, door P. J. W. KLAARHAMEL, Bedienaar des Woords te Middelburg. Prijs f 0.30.

Uitgave van J. B. WOLTERS te Groningen:

Dr. v. CAPPELLE en Dr. EKKER.

Nederlandsch-Latijnsch Woordenboek.

Tweede uitgaaf. Gebonden. . . f 4.90.

Verschenen bij J. A. WORMSER, te Amsterdam:

„Is er aan de publieke Universiteit ten onzent plaats voor een Faculteit der Theologie?”

REFERAAT voor de meeting, gehouden ter gelegenheid van de tiende jaarvergadering der Vereniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden Grondslag, door

Dr. A. KUYPER.

Prijs f 0.60.

Vrije Universiteit.

Voor velen, die overigens voorstanders zijn van den Bijbel, van Christelijke opvoeding en onderwijs, is nog steeds een hoogeschool, op Gods Woord gegrond, een te vreemd denkbeeld, om zich daaraan te kunnen gewennen. Het is, alsof het hooger onderwijs alleen van overheidswege kan gegeven worden, om de noodige waarborgen van degelijkheid te schenken. Een »professor!« is toch eigenlijk alleen zulk een, die officieel benoemd is, hetzij door den Koning, hetzij door den Amsterdamschen Gemeenteraad. Een vermetele taak van een college van curatoren (al bestaat het ook uit erkend wetenschappelijke mannen) en een college van directoren, welke personen daarin ook zitting hebben, hoogerleeren te willen

AMERIKAANSCH E ORGELS

VAN DE
„FORT WAYNE ORGAN Co.”
SCHOONSTE, SOLIEDSTE en GOEDKOOPSTE.

Vijfjarige garantie van de fabriek, in elk instrument gehecht, bekrachtigd door mijne firma.

Uitgebreide sortering. Geheel rechtstreeksche verbinding en aanvoer door den Generaal-Agent voor Nederland en Koloniën

C. KETTNER, Amsterdam.

Kalverstraat 52.

N.B. Geen Orgelfabriek ter wereld, die onder zóó bevoorrechte omstandigheden werkt, als de »Fortwayn Organ Co.« Zij levert het beste Orgel tot den goedkoopsten prijs. Men onderzoekte.

Uitgaven van J. A. WORMSER, te Amsterdam.

WERKEN van Dr. A. KUYPER.

Het werk van den Heiligen Geest.

Deel I. Voor de kerk in haar geheel; Deel II en III. Voor de enkele personen. In fraaien stempeband f 8.90; ingenaaid f 7.50.

Afsonderlijke deelen zijn niet verkrijgbaar.

Dagen van Goede Boodschap.

I. In den Kerstnacht. II. De Paaschmorgen. III. Op den Pinksterdag. IV. Oud- en Nieuwjaar. Prijs van de geheele serie in vier fraaie stempebanden f 5.60; in vier deelen ingenaaid f 3.60. Elk deel is op zichzelf compleet en verkrijgbaar, geb. à f 1.75, ing. à f 1.20.

Gomer voor den Sabbath.

Mediatien over en voor den Sabbath. Prijs f 1.90; in stempeband f 2.40.

Uit het Woord. Bijbelstudien.

Eerste serie, deel II. Tweede serie, deelen I, II, III. Prijs per deel f 3.40. Gebonden f 3.90. Deel I en II van de Eerste Serie zijn uitverkocht.

Honig uit den Rotssteen.

DEEL II.

Part. prijs f 2.90. Gebonden f 3.40. Deel I is uitverkocht.

De drie Formulieren van Eenigheid, voor kerkelijk en huiselijk gebruik, benevens het Kort Begrip der Christelijke Religie, uitgegeven door de Predikanten C. A. RENIER en B. VAN SCHELVEN. Zevende Vijftiende. Prijs gecartonneerd f 0.40; 25 ex. f 0.50; 50 ex. f 1.—. In rood linnen stempeband f 0.90. Dezelve uitgave met wit papier voor handteekeningen f 2.50.

De Vleeschwording des Woords.

Prijs f 1.90. Gebonden f 2.40.

De twaalf Patriarchen.

Bijbelsche Karakterstudien. Prijs net ingebonden f 1.—, ingenaaid f 0.75.

GEDRUKT TER KON. NED. STOOMDRUKKERIJ, WARMOESSTRAAT 106 AMSTERDAM.

voorstellen en aanstellen. Dat kunnen alleen de meer officiële collegies. Nog veel vermeteler zaak, om zich te durven inbeelden, dat het onderwijs, door zulke niet-officiële aangestelde hoogerleeren, zich zou kunnen meten met dat der wel-officiële benoemde. En het vermetelste van alles is, om wetenschappelijke graden te durven uitdeelen, en daaraan eénige wetenschappelijke waarde te durven toekennen. Zelfs heeft het tienjarig bestaan onzer Vrije Universiteit daarin nog weinig verandering kunnen brengen. Vele Christelijke ouders gaan ook steeds voort hunne zonen naar de Overheids-Hoogescholen te zenden, zonder zich ernstig voor de vraag te stellen, of de Heere geen anderen en beteren weg voor hen had geopend, om hetzelfde doel te bereiken.

Dat dit zoo is, is zeker diep te betreuren, zóówel voor de jonge mannen zelf, als voor de toekomst van ons Vaderland. Mensche-lijker wijs gesproken althans kan men aannemen, dat dezelfde jonge man, uit Christelijken huize opgeleid als student in de rechten aan de Vrije Universiteit, op lateren leeftijd de anti-revolutionaire beginselen zal voorstaan en verdedigen; terwijl hij aan de Overheids-hoogeschool zal meegevoerd worden in den stroom van het liberalisme.

Het officiële heeft een groote macht. Heel wat meer karakter behoort er toe, zich te durven afzonderen van het officiële en een eigen weg te kiezen, dan mee te gaan in den grooten stroom, waar men van zelf aan de plaats der bestemming aanlandt en genoeg handen vindt om voort te helpen, waar het staan op eigen beenen te moeielijk is.

Des te meer waarborg echter levert dit op, dat de ouders en de zonen, die den moed hebben, of, ik wil liever zeggen, die de genade ontvangen, te breken met dat officiële, zulks doen uit ernstig plichtbesef — niet omdat die weg hun zoo aantrekkelijk en gemakkelijk voorkomt, maar omdat zij het gevoelen »de Heere wil het, en daarom kunnen wij niet anders!«

En daarop geeft de Heere altijd zijn zegen. Het geloof openbaart zich in gehoorzaamheid. Waar geen gehoorzaamheid is, is geen waarachtig geloof. De ouders vooral moeten hierin voortgaan. Bij hunne zonen zullen zij allicht eer tegenstand dan medewerking ondervinden. Voor een jongen man van 18, 19 jaar heeft die groote Hoogeschool met al haar gezelligheid zóóveel aantrekkelijks. Doch waar een vast beginsel is, is die tegenstand gemakkelijk te overwinnen. De consensie van den Christelijken opvoeden jongen man hebben de ouders op hun hand — en wanneer het is maar eenmaal gebroken — en vallen de bezwaren weg als sneeuw voor de zon.

Het woord van Luther »God wil het — ik kan niet anders!« — worde meer en meer voor geleuvende ouders de leus, wanneer de keuze gedaan moet worden:

Waarheen zal ik mijn zoon zenden? Naar de liberale Overheids-hoogeschool of naar de Vrije Universiteit, gegrond op een gebonden aan Gods Woord?

W. HOVY.

Dir blad "Bijdragen" van dit blad aan de Adm. inzendingen kunnen voor

„Opdat

Jesus is wereld was uit goddelijk bloed! aangelaaten uitgelezen bleef. Zijn Vader!

Het doel dan ook vonden hem! — zoo meer in en in onze Veeleer om eenig heilig van dit a

zulk een a daartoven voortaan ni in den hem

Niet hij om ons her enkel in on ons wezen i

wil hij onze ons lichaam land zijn, het ideaal v

van ons ve Ge raakt at, zoo ge

Gods op zie liet eindoo Neen, oc

Zone Gods mannel op de keten, t

doeleinde t Hij daalt niet om in

vinden, ma leven en ui ligt, zelf we

uitverkore zaligen hem

En toch aarde iets d dan een vi